

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ 2794

Πρός
Τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας
της Ἐκκλησίας της Ἑλλάδος.

Θέμα : «Ἐπαναφορά τῆς Τάξεως τοῦ Ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν κανονικὴν αὐτοῦ θέσιν».

Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Συνοδικῇ Ἀποφάσει, ληφθεῖση ἐν τῇ Συνεδριά τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 11ης τοῦ μηνός Δεκεμβρίου π.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ μερίμνῃ Αὐτῆς διὰ τὴν εὐτακτον τέλεσιν τῆς Θείας Λατρείας ἠσχολήθη, κατόπιν προτάσεως τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως, μέ τό ζήτημα τοῦ χρόνου ἀναγνώσεως τοῦ Ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ὁρθρου τῶν Κυριακῶν καί ἐπί τῇ βάσει ταύτης τῆς Ἀποφάσεως συνετάχθη ἡ παρούσα Ἐγκύκλιος, ἣτις καί, ἐγκριθεῖσα τὴν 28ην τοῦ μηνός Ἰουνίου ἐ.ἔ., πέμπεται ὑμῖν διὰ τὰ καθ' ὑμᾶς.

Ὅπως εἶναι γνωστόν τό Ἑωθινόν ἀναστάσιμον Εὐαγγέλιον τοῦ Ὁρθρου (τῶν Κυριακῶν) μετὰ τῶν προηγουμένων καί ἐπομένων αὐτῶ ἐν τῇ λατρείᾳ, τὰ ὅποια ἐν τῷ συνόλω των χαρακτηρίζονται συνήθως ὡς «Τάξις τοῦ Ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου», ἔχουσι μετατεθῆ ἐν ταῖς ἐνορίαις ἀπό τὴν ἀρχικὴν αὐτῶν θέσιν καί παρενεβλήθησαν μεταξύ τῶν καταβασιῶν καί τῆς ὥδῃς τῆς Θεοτόκου.

Ἡ μετάθεσις αὕτη τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου, καθιερώθη προφανῶς, διὰ νά δίδεται ἡ δυνατότης εἰς μεγαλύτερον μέρος τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, "τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ", νά ἀκούη τὸ χαρμόσυνον μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως καί νά ἀσπάζεται τὸ Ἱερόν Εὐαγγέλιον. Καί τότε μὲν, πρό δύο ἢ καί περισσοτέρων αἰώνων, ὅτε καί ἐγένετο ἡ μετάθεσις, ἐψάλλοντο ἅπασαι αἱ ὠδαὶ τῶν κανόνων καί ὁ μεσολαβὼν χρόνος, μεταξύ τῆς ἀρχικῆς καί τῆς νέας θέσεως τοῦ Εὐαγγελίου, ἦτο σημαντικὸς καί ἐδικαιολόγει τὴν μεταβολήν.

Σήμερον ὅμως, οἱ κανόνες σχεδὸν παραλείπονται εἰς τό ἐνοριακόν τυπικόν καί ὁ χρόνος μεταξύ τῶν δύο θέσεων τοῦ Εὐαγγελίου ἔχει περιορισθῆ εἰς ὀλίγα λεπτά τῆς ὥρας καί ὡς ἐκ τούτου ἡ ὠφέλεια, ὡς πρὸς τό θέμα τῆς προσελεύσεως τοῦ λαοῦ, εἶναι μικρά. Ἐπί πλέον ἢ ἐν ταῖς ἐνορίαις μετάθεσις τῆς «Τάξεως τοῦ Ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου» μετὰ τὰς καταβασίας ἀλλοιώνει τὴν δομὴν τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ὁρθρου καί καθιστᾷ τὸν Ν΄ Ψαλμὸν ἀπὸ προοίμιον τῶν κανόνων, ὡς ἦτο ἀρχικῶς, εἰς παρεπόμενον τοῦ Εὐαγγελίου.

Διὰ τούς λόγους αὐτούς ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν, ἵνα ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν κανονικὴν αὐτῆς θέσιν τὴν «Τάξιν τοῦ Ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου» τῶν Κυριακῶν, εἰς τὴν ὁποίαν, εὐτυχῶς, ἔχει διατηρηθῆ τό Εὐαγγέλιον τοῦ Ὁρθρου τῶν ἑορτῶν, ἦτοι μετὰ τό Προκείμενον τῶν Ἀναβαθμῶν καί τοῦ τυχόντος ἤχου τῆς ἐβδομάδος καί πρό τοῦ Ν΄ Ψαλμοῦ.

Συνιστῶμεν ὅθεν καί ἐπί τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ, ὅτι καλόν θά ἦτο, ὅπως οἱ Ἱερεῖς, κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου, φέρουσι «λευκὸν φελώνιον» καί τοῦτο, ἀφ' ἐνός μὲν διὰ νά τονίζηται καί ἐκφράζηται διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἡ συμβολικὴ παρουσία τοῦ Ἱερέως, ὡς «ἀγγέλου» ἐπὶ τοῦ μηνήματος τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου, κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην, ἀφ' ἑτέρου δέ νά διατηρηθῆ ἡ τελετουργικὴ ἀκρίβεια καί ἡ ὀρθόδοξος παράδοσις τῆς ἀναγνώσεως τῶν Ἑωθινῶν Εὐαγγελίων.

Ἡ Ἀπόφασις αὕτη ἔχει συμπεριληφθῆ εἰς τό τυπολογικόν μέρος τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ὁρθρου τῶν Κυριακῶν τῶν «Διπτύχων» τῆς Ἀγιωπάτης Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἡ δέ ἀκριβὴς «Τάξις τοῦ Ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου» περιλαμβάνεται εἰς τὴν τελευταίαν ἀναθεωρημένην ἐκδοσιν τοῦ «Νέου Ἱερατικοῦ» τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, εἰς ὃ διασαφηνίζεται τοῦτο ἐντὸς «ὀριζοντίων γραμμῶν».

Ἡ ἐντρύφησις, ὅθεν, τῶν λειτουργῶν, εἰς τό ἐν λόγῳ λειτουργικόν βιβλίον καί ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω εἰς τὰ ὅρια τῆς ἐπαρχίας ὑμῶν πιστεύομεν, ὅτι θά συντελέσῃ «τὰ μάλιστα», οὐ μόνον εἰς τὴν ἐδραίωσιν τῆς λειτουργικῆς εὐταξίας καί ἐνότητος, ἀλλὰ καί εἰς τὴν γενικωτέραν καλλιέργειαν τῆς λειτουργικῆς ἀγωγῆς τοῦ κλήρου καί τοῦ λαοῦ.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος.
† Ὁ Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος Νικηφόρος.
† Ὁ Μυτιλήνης, Ἐρεσσοῦ καὶ Πλωμαρίου Ἰάκωβος.
† Ὁ Λήμνου καὶ Ἁγίου Εὐστρατίου Ἱερόθεος.
† Ὁ Γουμένισσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου Δημήτριος.
† Ὁ Βεροίας καὶ Ναούσης Παντελεήμων.
† Ὁ Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης Ἀνδρέας.
† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου Χρυσόστομος.
† Ὁ Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ Ἰγνάτιος.
† Ὁ Κυθήρων Κύριλλος.
† Ὁ Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Θεόκλητος.
† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ Δανιήλ.
† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Ἐφραίμ.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος † Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας.

Ἀκριβές Ἀντίγραφον
Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ἀρχιμ. Χρυσόστομος